

Minimální preventivní program

2010/2011

**Gymnázium Český Brod
Vítězná 616
PSČ 28227**

Předkladatel:

Gymnázium, Český Brod, Vítězná, 616

Zodpovědná osoba:

RNDr. Magda Kudrnáčová,
školní metodik sociálně-patologických jevů

Složení preventivního týmu:

- RNDr. Magda Kudrnáčová
- Mgr. Vladimír Libovický, ředitel školy
- Mgr. Vladimír Raba, výchovný poradce
- Mgr. Josef Volvovič

Obsah:

1. Popis současného stavu problematiky
2. Zdůvodnění potřebnosti projektu
3. Z čeho preventivní program vychází
4. Cíle programu
5. Vymezení cílové populace
6. Navržený způsob realizace,
metody a formy
7. Měření efektivity programu
8. Statistická data
9. Rámcový časový harmonogram
10. Kontakty s jinými organizacemi
11. Příloha : Program proti šikanování

1. Popis současného stavu problematiky

Jsme jedna ze dvou středních škol v Českém Brodě. Škola byla vybudována v klidné části města poblíž centra a patří k historickým památkám našeho města. Je obklopena velkou zahradou s parkovou výsadbou. Ke škole patří i venkovní sportoviště a tělocvična, jejichž kapacita je však nedostatečná. Škola proto využívá i pronajatých prostor sportovní haly Slavoj Český Brod. Jsme střední škola se všeobecným zaměřením, gymnázium osmileté a čtyřleté.

Naší školu navštěvuje 313 studentů (123 NG a 190 VG) z toho 181 dívek a 132 chlapců. Pracuje zde 30 pedagogů z toho 18 žen a 12 mužů a 6 provozních pracovníků. Máme 8 tříd osmiletého studia a 4 třídy studia čtyřletého.

Problémy vážnějšího charakteru se na naší škole v současné době nevyskytují. Prevenci SPJ (sociálně patologických jevů) na naší škole nepodceňujeme, usilujeme o zdravé, vzdělané a sebevědomé absolventy, kteří najdou dobré uplatnění především v dalším studiu na VŠ.

Vedení školy aktivity prevence SPJ podporuje a pedagogům i žákům vychází vstříc. Metodik prevence prošel několika školeními, která jsou ovšem podle nové vyhlášky již neplatná (neboť proběhla před rokem 2005). Vzhledem k tomu, že nikdo z mladších kolegů nemá o práci preventisty zájem, absolvovala M. Kudrnáčová dvouleté specializační studium, které ukončila v březnu 2010 závěrečnou prací a zkouškou. Naš preventivní tým pracuje celkem uspokojivě - podle možností školy.

Bohatou nabídku DVPP (další vzdělávání pedagogických pracovníků) využíváme podle našich ekonomických možností.

Studenti docházejí pravidelně na studentský parlament, kde mají možnost diskutovat s ředitelem školy o svých problémech, žádostech a návrzích a stejně tak ředitel využívá této příležitosti k tomu, aby vysvětlil některá svá rozhodnutí apod.

Rodiče a veřejnost do chodu školy vstupují minimálně, činí tak prostřednictvím SPG (společnost přátel gymnázia) a rady školy.

Problémy na naší škole jsou především v těchto oblastech:

- Vulgarita
- Kouření
- Nepřijetí norem slušného chování
- Negativní vztah ke škole
- Špatná spolupráce s některými rodiči
- Špatný vztah ke školnímu vybavení, ničení školního majetku

2. Zdůvodnění potřebnosti programu

Žijeme v době, kdy se normy a hranice lidského chování posouvají a jsou místy značně zdeformovány. Vytvořit si v dnešní společnosti zdravý hodnotový systém a žít kvalitní život není nic jednoduchého.

Ve škole už nevystačíme jen s pokyny, příkazy, zákazy, pochvalami a tresty. S dětmi je třeba komunikovat a vést diskuse, být jim příkladem.

Při otevřených debatách se studenty máme však často pocit, že znají velmi dobře svá práva, ale jaksi zapomínají, že i v demokratické společnosti má každý také nějaké povinnosti. Často se mi zdá, že slovo "morálka" má pro naše studenty jiný význam, než tomu bylo dříve. Co nelze přesně dokázat a co není protizákonné je morální a těžko tento argument vyvracíme. K tomu, bohužel, přispívá i celková politická situace naší země. Politici, jako mediálně známé osobnosti, povětšinou nejsou dobrým příkladem pro naše děti.

Je proto zapotřebí stálá péče o sociální klima a dobré vztahy mezi dětmi, spolupráce dětí při výuce a jejich spoluúčast na dění ve škole. Stejně tak úsilí o udržení a rozvíjení vnitřní motivace dětí k učení a práci.

3. Z čeho preventivní program vychází

- Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.2006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů dětí, žáků a mládeže ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.28275/2000-22 k prevenci a řešení šikanování
- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT ČR na období 2005-2008 č.j.10844/2005-24
- Metodický pokyn MŠMT ČR č.j. 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Metodický pokyn MŠMT ČR č.j. 24 246/2008-6 k prevenci a řešení šikanování Mezi žáky škol a školských zařízení

4. Cíle programu

Dlouhodobé

- **Předcházet** rizikovým jevům jako je:
 - užívání návykových látek
 - šikana
 - rasismus a xenofobie
 - vandalismus
 - kriminalita a delikvence
 - závislost na politickém a náboženském extremismu
 - netolismus
 - gambling
 - domácí násilí, týrání a zneužívání dětí
 - ohrožování mravní výchovy mládeže
 - poruchy příjmu potravy (anorexie, bulimie)
- Rozpoznat a zajistit **včasnou intervenci**
- Poznat **lidské potřeby a vlastní chování**, uspokojovat své potřeby společensky přijatelným způsobem
- Pochopit pojem **sebeúcta**, vést žáky k sebeúctě a hledat způsoby, jakými lze sebeúctu podpořit
- Zvládnout účinnou **komunikaci**, seznámit žáky s účinnými komunikačními dovednostmi
- Učit se ohleduplným způsobům, jak řešit **konflikty**
- Zvládnout **zátěž a zlost**, seznámit žáky s účinnými dovednostmi pro zvládání zátěže a zlosti
- Vytvořit **zdravé vztahy**, rozvíjet a udržovat rovnováhu mezi zájmy svými a zájmy druhých

Střednědobé

- **Péče o vztahy**
 - funkční vztahy versus osobní vztahy
 - musí existovat rovnováha mezi dáváním a požadováním
- **Smysluplnost požadavků a očekávání**
 - vědět, k čemu je to dobré
 - zprostředkovat žákům možnost zpětné vazby a uvědomit si pozitivní přirozené důsledky jejich činnosti

- **Respektování přirozených a specifických vývojových potřeb**
 - umožnit uspokojení potřeb v rámci určitých mezí a za podmínek přijatelných pro zúčastněné strany
 - poskytovat důležité informace
 - nacvičovat dovednosti zajišťující bezpečnost dětí a mládeže

- **Nácvik praktických dovedností, vytváření návyků**
 - poskytovat informace
 - být vzorem
 - podpora
 - podílet se
 - dostatečný čas
 - zpětná vazba

- **Nácvik sociálních a komunikačních dovedností pro zvládnání a prevenci konfliktů**
 - nápodoba i záměrný nácvik
 - využit skutečných konfliktních situací
 - využit scének a dramatizací

- **Vytváření dohod a pravidel**
 - vytvářet společně se všemi, kterých se to týká

- **Cílená pozitivní pozornost**
 - všímat si žáků v situacích, kdy se chovají správně

- **Činnosti pro volný čas**
 - dávat prostor pro organizované a plánované činnosti
 - dávat prostor pro neorganizované a neplánované činnosti

Krátkodobé

- Realizace adaptačního kurzu pro první ročníky
 - zajištění financí z grantu Program I

- Zkvalitnění práce týmu primární prevence
 - pravidelné a cílené porady
 - tvorba a psaní grantů

- Víkendový pobyt učitelského sboru s psychosociální tematikou
 - pokračování již uskutečněných 2 kurzů

- Navázání kvalitnější komunikace s rodiči
 - zlepšení spolupráce škola-rodina, učitel-žák-rodič

5.Cílová populace

Studenti : nižší gymnázium 11-15 let
 vyšší gymnázium 15-19 let

Učitelský sbor: 30 pedagogů

Rodiče a veřejnost

6.Navržený způsob realizace, metody a formy

Nespecifická prevence:

Cílem je :

- Zdravý rozvoj osobnosti
- Dodržování společenských pravidel
- Odpovědnost za sebe a své jednání

Činnost školních struktur bude zaměřena především na vytvoření optimálních podmínek pro rozvoj osobnosti studenta. Zaměříme se zvláště na tyto oblasti:

zdravý životní styl

posilování komunikačních schopností (vyrovnávat se s problémy, umět požádat o pomoc, adekvátně reagovat na podněty ,kritiku)

zvyšování kompetencí (odpovědnost za své chování, možné důsledky jednání)

psychická regulace chování (ovládat emoce, reagovat na stres, bránit se všem formám sebeustrukce)

pozitivní sociální klima (nabídnout příjemné,důvěryhodné a bezpečné prostředí)

formování postojů ke společensky obecně akceptovatelným hodnotám (úcta k zákonu, posilování právního vědomí, postoje ke konvencím)

Celoškolní aktivity:

červnové vícedenní školní výlety (zaměřeni na vztah k přírodě, sport, kultura, koheze třídních kolektivů) - třídní profesoři

školní výměnné zájezdy do zahraničí - učitelé cizích jazyků

školní poznávací zájezd - prof. Libovický

široká nabídka nepovinných předmětů a zájmových kroužků - tvořivé využití volného času studentů - jednotliví vyučující

Aktivity pro studenty vyššího gymnázia:

pravidelná úterní odpoledne - "filmový klub" (semináře, přednášky, filmy a diskuse -zajímavá témata ze života lidí) zajišťují prof.: Volvovič, Dohnal, Štolcová

klub mladých diváků (návštěva 6ti divadelních představení ročně) - prof. Vostruhová, vyučující českého jazyka a třídní profesoři

prázdninový vodácký zájezd - prof. Libovický

výměnný vodácký zájezd - Německo - prof. Libovický

Jednotlivé třídy: viz ŠVP

Specifická prevence:

Cílem je předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování

Využití materiálů k primární prevenci – žákům i učitelům je k dispozici poměrně bohatá knihovna včetně řady videokazet

Aktuální informace budou i nadále zveřejňovány na nástěnce preventisty – chodba v přízemí budovy školy

Adaptační kurzy pro 1. ročníky osmiletého a čtyřletého studia
Jednotlivé třídy : viz ŠVP

V případě výskytu rizikových jevů budeme postupovat podle metodického pokynu MŠMT ČR č.j. 2006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

Uspořádáme besedu s traumatologem na téma 1. pomoc a prevence úrazů

7. Měření efektivity programu

Sledovat budeme tyto skupiny:

- Žáky
- Rodiče
- Učitelský sbor
- Školu jako celek

Posuzovat budeme především:

- Klima ve škole
- Duševní pohodu
- Mezilidské vztahy
- Zpětnou vazbu z preventivních aktivit
- Znalosti a postoje ke školním pravidlům
- Konzumaci drog
- Postoje k drogám
- Vnímání rizik

Používané nástroje

- dotazník

8. Statistická data

*viz. průzkum
(bude proveden formou dotazníků)*

9. Rámcový časový harmonogram

Adaptační kurzy – poslední týden v srpnu 2008

Nepovinné předměty a kroužky pravidelně dle rozvrhu hodin

Pravidelná úterní odpoledne vždy od 14.00 hod – program bude průběžně zveřejňován na nástěnce

Termíny realizace ostatních akcí viz. plán školy ,další průběžně.

Velká část prevence probíhá průběžně i v rámci výuky – dle ŠVP

Metodik sociálně patologických jevů bude i nadále žákům k dispozici v pravidelných konzultačních hodinách, popř. po dohodě podle potřeby.

10. Kontakt s jinými organizacemi

Policie České republiky - tel: 158
nám. Husovo 65, Český Brod
tel.: 321622361

Městská policie
Krále Jiřího 332, Český Brod
tel: 321 612156

Nemocnice Český Brod - tel:155
Žižkova 282, Český Brod
tel: 321610811

Hasičský záchranný sbor Kolín - tel:150
Stanice Český Brod
tel.: 950886111

Pedagogicko-psychologická poradna
Jaselská 826, Kolín 4
tel: 321 722 116
e-mail: ppp.kolin@quick.cz

o.s.Prostor
Kutnohorská 17
28002 Kolín 3
tel: 774650094
e-mail: sarka.mrnakova@os-prostor.cz

Vypracovala: M. Kudrnáčová

Příloha:

GYMNÁZIUM ČESKÝ BROD

Vítězná 616, 282 27 Český Brod, Czech republic, tel.+fax 00420 321622347,

e-mail: gc_brod@IOL.CZ , URL www.gcbrod.cz ...

Program proti šikanování

Definice šikany:

Úmyslné, opakované, (může jít i o jednorázovou akci) cílené ubližování slabšímu jedinci nebo skupině jedincem nebo skupinou, jak fyzické, tak i psychické ponižování lidské důstojnosti, jde spíš o postoj, než čin.

Šikana x škádlení:

Jestliže někdo někoho škádlí, očekává, že to bude legrace pro obě strany. Když to škádlený jako legraci nebere, je vidět, že ho to zranilo, je na místě omluva.

V případě šikany jde agresorovi o to, aby druhému ublížil, aby ho zranil a má z toho radost. Nejen že se neomluví, ale má z toho radost a opakuje to. Většinou násilí stupňuje.

Jak postupovat v případě konfliktu:

1. Především je třeba konflikt zastavit a odhadnout, jak vážná je situace. V případě přímého ohrožení oběti zajistit její bezpečnost. **Je-li ohroženo zdraví nebo život okamžitě volat lékaře a policii ČR.**

Každý případ vyžaduje individuální řešení a postup.

2. Kontaktovat vedení školy, metodika prevence popř. výchovného poradce, třídního učitele – sestavit výchovnou komisi.

3. Vyšetřování vede vždy jedna osoba a informuje ostatní členy výchovné komise.

4. Komise společně rozhodne o závažnosti situace, posoudí, zda situaci lze zvládnout vlastními silami ve škole nebo zda je třeba se obrátit na odborníky.

Postupy vyšetřování šikany:

1. rozhovor s informátory
2. nalezení vhodných svědků
3. ochrana oběti – zajistit zvýšený dozor, dokud se vše nevyšetří, popř. doporučit rodičům ponechat dítě doma
4. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
5. rozhovor s obětí **nikdy nekonfrontovat s agresorem**
6. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
7. informovat rodiče žáka, pokud to nebylo nutné hned na začátku

Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti:

1. bezprostřední záchrana oběti
2. domluva pedagogů na spolupráci a postupu vyšetřování
3. zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
4. nahlášení policii
5. pokračuje pomoc a podpora oběti
6. rozhovor s rodiči oběti

7. vlastní vyšetřování – obvykle pod vedením policie a jiných orgánů
8. práce s celou třídou – je nutné se obrátit na odborníky

Výchovná opatření:

Vycházejí ze školního řádu – důtka tř. učitele či ředitele školy, snížená známka z chování, podmíněčné či úplné vyloučení ze studia, popř. převedení do jiné třídy – školy.

Náprava situace:

Je třeba pracovat s celým třídním kolektivem a vypořádat se s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina). V závažnějších případech pod vedením psychologa.

Spolupráce s rodiči:

Při nápravě šikanování je nutná citlivá spolupráce s rodiči oběti i agresora. S rodiči jedná ředitel, metodik prevence, výchovný poradce, popř. třídní učitel

Nutné zachovat důvěrnost informací .

Zpracovala M. Kudrnáčová
metodička prevence